

Головна » Аналітика » Статті

"Дружба" в кредит: навіщо Україні транзит російської нафти і коли він може закінчитися

19:55 22.04.2026 Ср
9 хв

Головної мети України досягнуто - кредит на 90 мільярдів майже розблоковано.

ЮРІЙ ДОЩАКОВ

МІЛАН ЛЕЛІЧ

Робітник на угорському НПЗ, що переробляє нафту з "Дружби" (фото: Getty Images)

Історія із зупинкою нафтопроводу "Дружба" закінчилася - Угорщина отримає довгоочікувану російську нафту, а Україна - гроші від Євросоюзу.

Про те, чому на п'ятому році великої війни Європа продовжує купувати російську нафту і як довго це триватиме, як від "Дружби" залежала фінансова стабільність України і чому не всі в Європі схвалили підхід Києва до цієї історії - читайте в матеріалі [РБК-Україна](#).

➤ [Читайте також: РФ зупинить транзит нафти з Казахстану до Німеччини через "Дружбу", - Reuters](#)

Головне:

- **Відновлення транзиту.** Україна 22 квітня відновила прокачування російської нафти "Дружбою" після майже тримісячної зупинки через обстріли.
- **Ремонт "Дружби" провели в стислі терміни.** Інфраструктуру відновили всього за 3 місяці. Але об'єкт залишається вразливим для нових атак.
- **Транзит може знову припинитися.** З 2027 року набуває чинності повна заборона поставок російських енергоресурсів до ЄС. У цьому разі транзит нафти припиниться, якщо Угорщина і Словаччина не доб'ються для себе особливих умов.
- **Кредит ЄС на 90 млрд майже розблоковано.** Україна домоглася головної мети. ЄС ухвалив попереднє рішення про кредит, яке блокувала Угорщина. Остаточне рішення може бути 23 квітня, а перший транш вже в червні.

Майже після тримісячної паузи, 22 квітня Україна відновила транзит російської нафти в Угорщину і Словаччину. Це стало можливим після завершення ремонтних робіт на нафтопроводі

"Дружба".

22 квітня о 12:35 трубопроводом "Укртранснафта" [почала перекачування нафти](#) для подальшого постачання в країни ЄС. Міністер економіки Словаччини Деніса Сакова повідомила, що перше отримання фізичної нафти очікується вже в четвер вранці.

Нафтопровід "Дружба", який забезпечує постачання нафти з Росії до Європи, був пошкоджений під час російських обстрілів 27 січня 2026 року.

Тоді безпілотник [влучив в один із найбільших нафтових резервуарів](#). Вийшли з ладу насосні агрегати, компресори та інше обладнання, що забезпечує транзит. Крім того, виникла загроза екологічної катастрофи через ризик загоряння нафти, яка була в резервуарі.

Українська сторона, враховуючи ситуацію форс-мажору, ухвалила рішення припинити транзит нафти до завершення ремонтних і відновлювальних робіт.

Ремонт "Дружби" провели в стислі терміни

З огляду на масштаби пошкоджень, повний цикл ремонту, за оцінкою експертів, мав зайняти понад рік. Але його вдалося скоротити до трьох місяців. Щоправда, поки зроблено не все, що необхідно.

Відремонтовано лише обладнання для забезпечення поточного транзиту в умовах ризиків нових обстрілів. Нового резервуара ще немає. За словами глави НАК "Нафтогаз України" Сергія Корецького, його потрібно будувати під землею з міркувань безпеки і за стандартами НАТО.

Російська нафта транзитом через Україну йде за контрактом між "Укртранснафтою" і "Транснефтью", [підписаним 2019 року](#). Основними споживачами сировини є НПЗ угорської компанії MOL, розташовані в Угорщині та Словаччині.

До минулого року цю нафту отримувала і чеська Orlen Unipetrol, яка належить польській групі Orlen. Але в березні 2025 року чехи відмовилися від російської нафти, замінивши її на азербайджанську. У результаті обсяг транзиту скоротився на 14% - до 9,73 млн тонн на рік, проти 11,36 млн тонн у 2024 році.

До зупинки в січні транзитні поставки нафти становили на добу в середньому 26 тис тонн. Їх порівну отримували Словаччина та Угорщина. Зараз обсяг добових поставок не повідомляється. Але можна припустити, що він може збільшитися, оскільки НПЗ MOL захочуть компенсувати період простою.

Чому російську нафту продовжують отримувати в ЄС

Європейський Союз запровадив ембарго на російську нафту [ще 2022 року](#), зробивши виключення Угорщині, Словаччині та Чехії. Ці країни повинні були знайти альтернативні шляхи постачання нафти, щоб повністю відмовитися від російської нафти.

Якщо Прага знайшла альтернативу майже рік тому, то Будапешт і Братислава досі не скористалися можливістю перейти на постачання нафти хорватським нафтопроводом Adria.

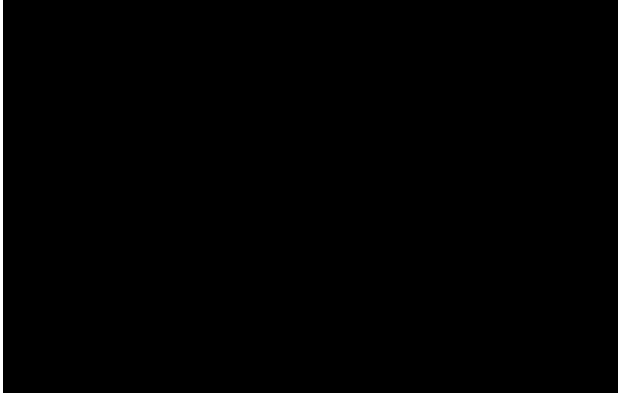
Угорщина і Словаччина [звернулися до Хорватії по допомогу](#) з поставками нафти лише в лютому поточного року, після того, як транзит "Дружбою" припинився.

Чи довго триватиме транзит?

Наскільки довго триватиме транзит російської нафти через Україну, поки що невідомо. Виняток для Угорщини та

Словаччини було запроваджено безстроково. Але ЄС ухвалив рішення з 2027 року повністю припинити закупівлі російських енергоресурсів.

Якщо обіцянку буде виконано, то винятки для Угорщини та Словаччини перестануть діяти і транзит нафти Україна зможе припинити вже через 8 місяців.

Глава Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн (фото: Getty Images)

Досі Київ не наважувався на такий крок, хоча за угодою про асоціацію в умовах війни цілком міг припинити транзит. Київ виконував контракт між "Укртранснафтою" і "Транснефтью", що діє до 2030 року, і не хотів вступати в конфлікт із ЄС, який зробив виняток у своєму рішенні для Угорщини та Словаччини.

Чи домагатимуться ці країни продовження права купувати російську нафту, поки остаточно не зрозуміло.

Майбутній прем'єр Угорщини Петер Мадяр, хоч і підтримує ініціативи ЄС, але займає прагматичну позицію з питання російських енергоресурсів. Для Угорщини закуповувати нафту і газ у РФ вигідніше, ніж у інших постачальників.

Роберт Фіцо вже заявив, що [Словаччина подасть до суду](#) через заборону на імпорту російського газу.

Кредит на 90 млрд євро розблоковано

Відновленням транзиту нафти "Дружбою" Україна домоглася головного - ЄС вдалося ухвалити попереднє рішення про виділення кредиту на 90 млрд євро. Остаточне рішення очікується 23 квітня. Досі кредит блокувала Угорщина.

Читайте також: [Розблокування 90 млрд євро - сигнал для Росії завершити війну, - Зеленський](#)

Після зупинки транзиту в січні колишній прем'єр країни Віктор Орбан виставив Києву ультиматум - немає нафти, немає кредиту.

Але буквально в день відновлення транзиту ЄС вдалося ухвалити [рішення про кредит](#). Затвердили і 20-й пакет санкцій проти РФ, який Угорщина теж блокувала.

Наразі в ЄС повинні будуть остаточно сформувати обсяги коштів, що виділяються на поточний і наступний рік, напрямки їхнього використання та кредитні умови.

Кошти планують спрямувати як на закупівлю військової техніки, так і на бюджетні видатки. В уряді України сподіваються, що буде дано згоду використовувати їх, зокрема, на виплати військовим і роботи з відновлення енергетики.

Читайте також: ["Цього недостатньо": в ОП озвучили три вимоги до військової допомоги від ЄС](#)

Очікується, що перший кредитний транш може бути виділено вже на початку червня.

За оцінкою джерел РБК-Україна в уряді, до літа Україна цілком впрається з бюджетними витратами самостійно.

Політика "Дружби"

Історія з "Дружбою" майже з самого початку отримала чітке політичне забарвлення. Головним чином, зусиллями Віктора Орбана, який зробив боротьбу з "українським впливом" [центральною темою своєї виборчої кампанії](#).

Крім блокування української євроінтеграції, після зупинки транзиту нафти "Дружбою" угорський прем'єр намацав ще одну чутливу для України тему - отримання 90 мільярдів кредиту від Євросоюзу.

При цьому Орбан, по суті, відіграв назад власне ж рішення не блокувати кредит, яке під натиском інших європейських країн він ухвалив у грудні минулого року. Цього разу він в останній момент заблокував суто технічну поправку, без одностайного ухвалення якої виділення Україні коштів усе одно не було можливим.

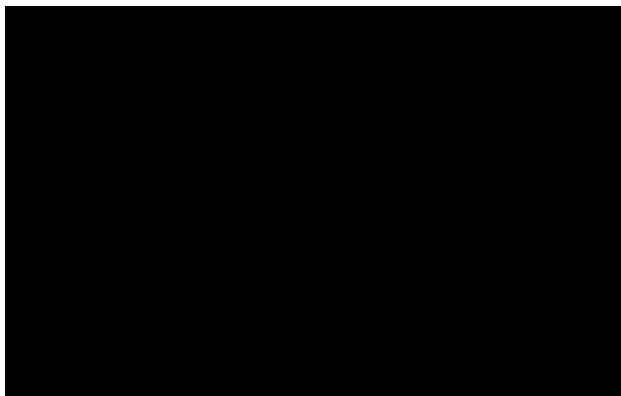
Ситуація загострилася настільки, що в ЄС уже навіть почали шукати запасні варіанти екстреного фінансування України, наприклад, у форматі двосторонніх кредит від окремих багатих країн Європи. Тим більше, ні в кого не було впевненості в тому, що Орбан програє квітневі вибори в Угорщині.

Утім, на відміну від багатьох подібних ситуацій, некоректно вважати, що в історії з "Дружбою" Київ і Брюссель беззастережно опинилися по один бік, а Орбан (за моральної підтримки свого словацького соратника Роберта Фіцо) - по інший.

Адже в Києві ситуацію бачили дзеркально: не кредит має бути надано після ремонту "Дружби", а навпаки - спершу Європа залізобетонно гарантує, що гроші будуть, а вже потім трубою знову потече нафта.

"Ми запитуємо: а ви дасте гарантію, що тоді Орбан розблокує 90 млрд? Вони щось нерозбірливе відповідають. Ми знову запитуємо: так а в чому проблема?! Вони кажуть: ви повинні розблокувати "Дружбу"... Але ж Орбан і до того блокував 90 млрд", - так на початку березня описував ситуацію співрозмовник РБК-Україна у владі.

Такий підхід, за словами різних зарубіжних джерел видання, не оцінили ні в Брюсселі, ні навіть у столицях абсолютно дружніх до України європейських країн. Як і недопуск інспекторів від ЄС (саме від ЄС, а не "туристів" з Угорщини) на місце пошкодження "Дружби" з міркувань секретності та безпеки.

Віктор Орбан і Роберт Фіцо (фото: Getty Images)

Розгромна поразка Віктора Орбана на виборах, безумовно, поліпшила загальну ситуацію. І хоча до офіційного вступу на прем'єрську посаду Петера Мадяра залишається ще два з половиною тижні, у команді угорської влади, що йде, вирішили

наостанок не тріпати Україні нерви зайвий раз. Утім, попередивши - остаточне зняття вето відбудеться тільки тоді, коли перша нафта "Дружбою" фактично надійде в Угорщину.

Як очікується, це трапиться вже завтра вранці, отже, завтра ж на Кіпрі, на неформальному саміті голів держав-членів ЄС за участю Зеленського, рішення щодо кредиту буде урочисто фіналізовано. При цьому в команді Орбана не змогли не помітити, що це стало результатом "угорської стратегії", тобто блокування європейського кредиту.

Україна розраховувала на те, що після вирішення проблеми з "Дружбою" вдасться зняти й інше угорське вето - на відкриття переговорних кластерів у рамках подальшої євроінтеграції. Але для цього, очевидно, доведеться дочекатися офіційного вступу Мадяра на посаду, а також провести деяку неpubлічну роботу і з іншими країнами ЄС.

Запитання-відповіді (FAQ):

- Чому транзит нафти відновили саме 22 квітня?

До цієї дати Україна завершила екстрений ремонт "Дружби", яка постраждала від обстрілів ще в січні. Хоча на повне відновлення пошкоджених резервуарів був потрібен рік, ключове обладнання полагодили за три місяці, щоб відновити поставки в Європу.

- Як відновлення роботи труби пов'язане з кредитом на 90 млрд євро?

Угорщина використовувала транзит як важіль тиску: Віктор Орбан блокував фінансову допомогу Україні, виставивши ультиматум "немає нафти - немає кредиту". Щойно прокачування відновилося, ЄС офіційно затвердив виділення коштів і ухвалив 20-й пакет санкцій.

- У чому полягало політичне протистояння Києва і Брюсселя в цій історії?

Сторони розійшлися в черговості кроків: Україна вимагала від Європи гарантій виділення грошей до завершення ремонту, тоді як Брюссель і дружні столиці наполягали на негайному запуску труби. Непублічний конфлікт загострила і відмова Києва допускати інспекторів ЄС на об'єкт з міркувань секретності.

- На що Україна планує витратити отримані від ЄС кошти?

Перший транш очікується в червні. Гроші підуть на критичні потреби: закупівлю військової техніки, виплати військовослужбовцям, покриття бюджетного дефіциту і відновлення об'єктів енергетики після російських атак.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

Євросоюз

Угорщина

Дружба

НОВИНИ

Посли країн ЄС погодили
90 млрд євро для України
та 20-й пакет санкцій
проти РФ

НОВИНИ

[Новини України](#)

[Війна в Україні](#)

[Економіка](#)

[Світ](#)

[Надзвичайні події](#)

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

[Економіка](#)

[Фінанси](#)

[Авто](#)

[Tech](#)

[Енергетика](#)

АНАЛІТИКА

[Статті](#)

[Інтерв'ю](#)

[Точка зору](#)

ЖИТТЯ

[Гроші](#)

[Зміни](#)

[Освіта](#)

[Суспільство](#)

РОЗВАГИ

[Шоу бізнес](#)

[Поради](#)

[Гороскопи](#)

[Свята](#)

[Цікаве](#)

[Спорт](#)

LIFESTYLE

[Психологія](#)

[Їжа](#)

[Подорожі](#)

[Здорове життя](#)

[Мода та краса](#)

UA | EN | RU РБК-УКРАЇНА

[Про компанію](#)

[Редакційна політика і стандарти](#)

[Як стати нашим автором](#)

[Правила користування](#)

[Правова інформація](#)

[Політика конфіденційності](#)

[Контакти](#)

[Команда](#)

[Вакансії в РБК-Україна](#)

Розмістити рекламу

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правласникам. Всі фотографії на Portalі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компанії, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.